

Veilige speelwijzen

1. Optimisme en pessimisme

Er zijn momenten dat je als bridger over een flinke dosis optimisme moet beschikken. Wanneer je in een contract bent beland dat er kansloos uitziet, moet je je afvragen: hoe zou het redelijkerwijs kunnen zitten dat ik toch nog een kans maak? Vervolgens moet je erop spelen dat het inderdaad zo zit. Kortom, blijf optimistisch.

Maar nu het omgekeerde. Als een contract er uiterst gezond uitziet, wordt het tijd voor pessimisme, of in ieder geval voor voorzichtigheid. Vraag je dan af hoe beroerd het toch nog zou kunnen zitten. In dat geval komt de safety-play om de hoek kijken.

2. Wat is een safety-play?

Een safety-play of veilige speelwijze in een speelwijze waarmee u zich zoveel mogelijk indekt tegen een voor u ongunstige verdeling van de kaarten bij de tegenstanders. Soms zult u zelfs eventueel een of meer slagen opofferen om de kans uw contract te maken te verhogen.

3. Voorbeelden

Sommige veilige speelwijzen zijn heel voor de hand liggend en worden ook toegepast door spelers die nog nooit van een safety-play hebben gehoord:

```

      ♠ A1063
      N
W      O
      Z
      ♠ HV54
  
```

U wilt graag vier slagen maken in deze kleur. Bij een 3-2-verdeling is dat geen enkel probleem, maar als de ontbrekende kaarten 4-1 of 5-0 verdeeld zitten, kan het mis gaan. Zit de vierkaart of de vijfkaart bij oost, dan gaat het voor u mis (tenzij de singleton van west de Boer is):

```

      ♠ A1063
      N
♠ 8   W      O   ♠ B972
      Z
      ♠ HV54
  
```

Maar als west de vier- of vijfkaart heeft, kunt u zich daar tegen wapenen door in de eerste en tweede slag niet de Aas, maar de H en de V te spelen. U ziet dan dat oost niet meer bekend en kunt snijden over de Boer bij west:

```

      ♠ A1063
      N
♠ B972 W      O   ♠ 8
      Z
      ♠ HV54
  
```

Dit is een safety-play die niets kost.

Maar soms is het zelfs verstandig om een slag op te offeren om uw contract veilig te stellen. Stel u hebt om uw contract te maken uit de volgende kaartcombinatie vier slagen nodig:

```

      ♠ 105
      N
W      O
      Z
      ♠ AHV93

```

Meestal zult u, als u 'gewoon' A, H en V slaat wel vier of vijf slagen maken, maar als een van beide tegenstanders een vijfkaart van de Boer heeft, maakt u er maar drie:

```

      ♠ 105
      N
♠ B8764 W      O ♠ 2
      Z
      ♠ AHV93

```

In slag twee ziet u dat west vijfmaal tegen zit, maar dan is het te laat. Als u maar vier slagen nodig hebt om uw contract te maken, is de safety-play een kleintje naar de 10 of, beter nog, snijden op de Boer (zo kunt u gratis proberen een overslag te maken).

Verwisselen we in bovenstaand diagram de 9 van zuid met de 4 van west, dan valt er natuurlijk niets te snijden:

```

      ♠ 105
      N
♠ B9876 W      O ♠ 2
      Z
      ♠ AHV43

```

Maar beginnen met een kleintje naar de 10 te spelen werkt hier nog wel. Dat is dus de safetyplay waarmee u zich kunt wapenen tegen vijf (of zes) keer de Boer bij west, als u uit deze kleur maar vier slagen nodig hebt.

Een ander voorbeeld:

```

      ♠ A7654
      N
??    W      O ??
      Z
      ♠ VB1092

```

U speelt een SA-contract en hebt uit deze kleur vier slagen nodig om uw contract te maken. Maar u weet dat u down gaat als oost aan slag komt, want die heeft nog vrije kaarten in andere een kleur, die verder niemand meer heeft. Het lijkt of u geen keus hebt en de snit moet proberen, maar u hebt nog een extra kans, namelijk dat oost de Heer singleton heeft. De veilige speelwijze is hier dus een kleintje naar de Aas. Dat kost een slag als west Hx of Hxx heeft, maar uw contract is dan veilig.

4. Wanneer moet u een safety-play toepassen?

Met de gratis safety-plays die geen slag kosten en alleen maar profijt kunnen opleveren, ligt het heel simpel: pas ze altijd toe als de situatie het toestaat (dus als u voldoende entrees hebt en als u door uw safety-play geen ander onheil oproept).

Met safety-plays die een slag kosten of kunnen kosten ligt het wat anders, afhankelijk van het soort wedstrijd dat u speelt. In een viertallenwedstrijd of een robberpartij waarbij u moet proberen om uw contract met zo weinig mogelijk risico binnen te halen, moet u ze altijd toepassen. Bij een parenwedstrijd, waar iedere slag telt, moet u genuanceerder te werk gaan. Pas de safety-plays waarmee u zich indekt tegen verdelingen die maar zelden voorkomen alleen toe, als u in een contract zit dat maar weinig paren zullen bereiken of als u bijvoorbeeld een bijzonder gunstige start hebt gekregen. U hebt dan in ieder geval een goede score, of u dat overslag maakt of niet, dus neem niet het risico dat het geluk zich tegen u keert.

Een voorbeeld:

	♠ 106
	♥ 83
	♦ AHB8753
	♣ 52
	N
W	O
	Z
	♠ AB7
	♥ AB10
	♦ 64
	♣ AV872

Als zuid bent u tijdens een viertallenwedstrijd leider in 3SA. West start ♥2 en u neemt de ♥V van oost met ♥A. Het is duidelijk dat u van de ruitenkleur moet leven. Maar voor uw contract hebt u maar vijf ruitenslagen nodig. U speelt ruiten en wat west nu ook bijspeelt, u moet in dummy een kleintje leggen om u ertegen te wapenen dat alle ontbrekende ruitens bij west zitten. Zelfs als west ♦V bijspeelt, moet u een kleintje bijspelen. Het lijkt geniaal van west om van ♦V1092 de ♦V bij te spelen, maar tegenwoordig leest iedereen boekjes.

Maar als u in een parenwedstrijd zo speelt, is de kans groot dat u een slechte score krijgt. Vrijwel iedereen zal in 3SA zitten. De kans op V-vierde bij west is maar 5% en een overslag is dat risico waard. De beste combinatie van veiligheid en kans op overslagen is om een kleintje naar de Boer te spelen.

Natuurlijk moet u ook zeker weten dat u het zich kunt permitteren om (eventueel) een slag af te geven. Dat moet u dus alleen doen als u zeker weet dat u dan uw contract maakt. Weet u dat (nog) niet, dan moet u dat eerst onderzoeken. Een voorbeeld:

		♠ H92
		♥ 853
		♦ AH4
		♣ AV108
	N	
W		O
	Z	
		♠ AB873
		♥ AV
		♦ 762
		♣ HB6

Zuid speelt 6 Schoppen. West start met ♦V. In troef is er een safetyplay beschikbaar waarmee zuid zich kan verzekeren van niet meer dan een verliezer als oost of west ♠ V10xx heeft: de ♠A voorspelen en dan een kleintje naar ♠9 (ga dat na!). Moet de leider deze safetyplay toepassen? In de bijkleuren zijn er zeven slagen en mogelijk acht (als de hartensnit goed zit). Is dat laatste het geval, dan kan de leider zich permitteren een troefslag af te geven. Zuid moet dus eerst de hartensnit proberen. Lukt dat, dan kan hij de safety-play toepassen. Lukt dat niet, dan moet hij de troef 'gewoon' spelen: kleintje naar de heer en vervolgens snijden op de vrouw, in de hoop geen troefslag te verliezen.

5. Quiz

Kaartcombinaties die zich lenen voor een safety-play komen vrij veel voor. Het is moeilijk om er algemene richtlijnen voor te geven. Het beste is om er een aantal te leren, dan leer je om erop verdacht te zijn en zal het ook makkelijker zijn om andere safety-plays te herkennen als die in de praktijk voorkomen.

In dit bestek moeten we ons beperken tot enkele van de bekendste en meest voorkomende safety-plays. We zullen ze presenteren in quizvorm. Wilt u er het meeste profijt van hebben, probeer dan eerst zelf of u de oplossingen kunt vinden. U beschikt in deze voorbeelden altijd over voldoende entrees om van de ene hand naar de andere te gaan. Gegeven zijn de west/oost-handen.

West	Oost	
1) ♠ A975	♠ HV1063	Hoe kunt u uit deze combinatie met 100% zekerheid vijf slagen maken?
2) ♠ A975	♠ HV863	Wat is de kansrijkste methode om vijf slagen te maken?
3) ♠ A975	♠ H10863	Hoe kunt u met zekerheid uit deze combinatie vier slagen maken?
4) ♠ AV1073	♠ 9642	Welke speelwijze geeft de beste kans op vier slagen?
5) ♠ AV73	♠ B98652	Welke speelwijze geeft de beste kans op zes slagen?
6) ♠ H83	♠ AB972	Welke speelwijze geeft de beste kans op vier slagen?
7) ♠ HB43	♠ A9652	Hoe kunt u met zekerheid uit deze combinatie vier slagen maken?
8) ♠ H10752	♠ A84	Welke speelwijze geeft de beste kans op vier slagen?
9) ♠ AH4	♠ 987653	Welke speelwijze geeft de beste kans op vijf slagen?
10) ♠ VB62	♠ A754	Hoe stelt u drie slagen veilig?

6. Antwoorden

- 1) U moet de Heer of de Vrouw voorspelen. Alleen een 4-0-zitsel kan problemen geven. Door met de dubbele honneurscombinatie te beginnen houdt u aan beide kanten een vork over om Bxx eruit te snijden als een van beide tegenstander renonceert. Als u met de Aas begint, verliest u een slag aan zuid als die de vierkaart heeft. Deze safety-play kost niets.
- 2) Nu moet u de Aas voorspelen. Tegen B10xx bij zuid hebt u geen verweer, maar B10xx bij noord kunt u aan door vervolgens twee keer te snijden. Ook deze safety-play kost niets.
- 3) Uit een van beide handen een kleintje voorspelen en als de volgende speler een kleintje speelt, in de andere hand de 10 of de 9 leggen. Wordt die genomen, dan maakt u vervolgens de rest. Renonceert de eerste tegenstander, dan neemt u de eerste slag hoog en speelt u een kleine naar de vork aan de andere kant. Zo wapent u zich tegen VBxx bij een van beide tegenstanders.
- 4) De safety-play is Aas voor. Tegen HBx(x) achter de Aas hebt u geen verweer, maar u voorkomt zo dat u het fout doet als H-sec of HB-sec achter de Aas zitten.
- 5) U mist H10x, dus u moet snijden. Maar u moet de B voorspelen want zuid kan H10x hebben. In dat geval kost het een slag als u klein naar de V speelt.
- 6) Aas voor en een kleine naar de 8 verzekert u van vier slagen als een van beide tegenstanders V10xx heeft. Als zuid in slag twee de V of de 10 speelt of renonceert, dan wordt natuurlijk de Heer gezet. Alleen tegen een 5-0-verdeling hebt u geen verweer.
- 7) Een variatie op 6). Dus de Heer voorspelen en vervolgens een kleintje naar de 9. Omdat u hier een kaart meer hebt dan in het vorige voorbeeld, is winst van vier slagen verzekerd.
- 8) Aas voor en dan een kleintje naar de 10. Zo wapent u zich tegen VBxx bij zuid. Tegen VBxx bij noord hebt u geen verweer.
- 9) U speelt de 3 voor en als bij zuid de 2 verschijnt, neemt u de spectaculaire diepzeesnit met de 4. Zo wapent u zich tegen het verlies van twee slagen als zuid VB102 heeft. Neemt noord de eerste slag, dan kunt u later met Aas en Heer de kleur vrijspelen.
- 10) Een makkelijke. U moet natuurlijk met de Aas beginnen. Hier is het meer zaak om je te realiseren dat je maar drie slagen nodig hebt. Als je automatisch gaat snijden en de Heer zit singleton achter de Aas, dan gaat nog een tweede slag verloren.

Spel 1
N/-

♠ AV52		
♥ V76		
♦ A92		
♣ A86		
♠ 43	N	♠ 10986
♥ 8543	W O	♥ B109
♦ V3	Z	♦ 10875
♣ V9542		♣ B10
	♠ HB7	
	♥ AH2	
	♦ HB64	
	♣ H73	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1SA	pas	6SA
pas	pas	pas	

Er zijn elf vaste slagen en de twaalfde kan alleen uit de ruiten komen. De veilige speelwijze is om eerst de ♦ H en ♦ A slaan en vervolgens een kleintje naar ♦ B6 te spelen. Als ♦ V bij oost zit, wordt ♦ B toch een slag, maar zo wordt ook ♦ V singleton of doubleton bij west gevangen. Als oost ♦ Vxx heeft, geeft u een overslag weg, maar dat hebt u graag over voor de extra kans om uw slem binnen te halen.

Spel 2
O/NZ

♠ 1096		
♥ 832		
♦ V1087		
♣ HB6		
♠ VB3	N	♠ AH75
♥ H7	W O	♥ A64
♦ AB43	Z	♦ H962
♣ 10943		♣ V8
	♠ 842	
	♥ VB1095	
	♦ 5	
	♣ A752	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1SA	pas
3SA	pas	pas	

Oost heeft acht vaste slagen en zal dus nog één slag moeten ontwikkelen. Voor het ontwikkelen van een slag in de klaveren is geen tijd, dus de 9de slag zal uit de ruiten moeten komen. De veilige speelwijze die drie slagen garandeert tegen elke verdeling bij de tegenstanders is Aas voor en vervolgens een kleintje naar de negen (als noord klein bijspeelt). Als noord op de tweede ruiten niet bekend (of de 10 of de V speelt), neemt oost met de ♦ H en speelt vervolgens een kleintje naar ♦ B4.

Spel 3
Z/OW

♠ H964		
♥ H963		
♦ 654		
♣ AB		
♠ VB82	N	♠ -
♥ 74	W O	♥ B1085
♦ AHV3	Z	♦ B1087
♣ 975		♣ 108643
	♠ A10753	
	♥ AV2	
	♦ 92	
	♣ HV2	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♠
pas	2SA	pas	4♠
pas	pas	pas	

Zuid troeft de derde ruiten en mag nu geen twee troefslagen verliezen. Dat kan alleen als de troeven 4-0 zitten. Zuid moet een kleintje uit de hand spelen en als west klein bijspeelt, in noord de ♠ 9 leggen. Maakt oost die slag, dan kunnen de overblijvende twee troeven gehaald worden. Bekent west niet, dan wordt in noord de ♠ H gezet en een kleine troef naar de A10-vork gespeeld.

Spel 4
W/Allen

♠ 962		
♥ VB1073		
♦ 3		
♣ H762		
♠ A753	N	♠ H84
♥ H82	W O	♥ A6
♦ H94	Z	♦ AB872
♣ AV5		♣ 843
	♠ VB10	
	♥ 954	
	♦ V1065	
	♣ B109	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1SA	pas	3SA	pas
pas	pas		

De leider heeft buiten de ruitenkleur vijf vaste slagen en moet een safety-play in Ruiten toepassen, die vier slagen garandeert tegen iedere 4-1-verdeling: Aas voor en dan een kleintje naar de 9.

Spel 5
N/NZ

♠ AH7		
♥ H73		
♦ A96		
♣ A862		
♠ V105	N	♠ B9862
♥ 109852	W O	♥ VB
♦ HB1074	Z	♦ V2
♣ -		♣ H954
	♠ 43	
	♥ A64	
	♦ 853	
	♣ VB1073	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♣	pas	2♣
pas	2SA	pas	3SA
pas	pas	pas	

De leider heeft maar vier klaverslagen nodig en moet niet de fout maken zijn enige entree naar dummy te gebruiken om in klaveren te gaan snijden. Door de Heer op te houden kan oost de leider dan op drie klaverslagen houden. De speelwijze die vier slagen garandeert, ook als de Heer vierde zit, is de Aas voorspelen. Als oost nu driemaal de Heer ophoudt, kan ♥A gebruikt worden als entree voor de vierde klaverslag

Spel 6
O/OW

♠ H109		
♥ 1082		
♦ B532		
♣ 1087		
♠ 853	N	♠ AV76
♥ V3	W O	♥ H75
♦ AH10874	Z	♦ V9
♣ H6		♣ AB54
	♠ B42	
	♥ AB964	
	♦ 6	
	♣ V932	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1SA	pas
3SA	pas	pas	pas

De leider neemt de hartenstart met ♥V. Om ♥H te beschermen, moet nu een safety-play in ruiten toegepast worden. De leider moet een kleine ruiten naar de 9 spelen om te voorkomen dat noord aan slag kan komen als die ♦ Bxxx heeft.

Spel 7
Z/Allen

♠ A8652		
♥ AHB74		
♦ 103		
♣ A		
♠ H1094	N	♠ 3
♥ 9	W O	♥ 86
♦ H954	Z	♦ B862
♣ B1092		♣ H87643
	♠ VB7	
	♥ V10532	
	♦ AV7	
	♣ V5	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♥
pas	4♣	pas	4♦
pas	4SA	pas	5♣ ¹⁾
pas	5SA	pas	6♣
pas	6♥	pas	pas
pas			

¹⁾ 1 of 4 Keycards

Van twee potentiële verliezers (♠H en ♦H), mag er maar één verloren gaan. Als de schoppenkleur 2-3 zit, kunnen op de vrij te spelen schoppen twee ruiten weggegooid worden en is de snit op ♦H niet nodig. Wat als de schoppen 1-4 zitten? Stel u snijdt en oost wint met ♠H; als oost nu ruiten nakomt, weet u nog niet of de schoppen 1-4 gezeten hebben. Er is een aardige safety-play. De ♣B-start neemt u met ♣A, speelt ♥A en harten naar ♥10. U troeft ♣V in de dummy en speelt een kleine schoppen naar uw hand! Als oost ♠H10xx heeft, maakt hij alleen de heer. Nu west ♠H heeft, zal hij nemen en zit hij ingegooit! (West had ♠V moeten duiken, maar wie verzint dat?) Zelfs als west ♠H sec heeft, wordt 6♥ gemaakt, want dan zit west ook ingegooit!

Spel 8**W/-**

♠ A9752
 ♥ A97
 ♦ H6
 ♣ H63

♠ H1083
 ♥ VB106
 ♦ 108
 ♣ 1075
 N
 W O
 Z
 ♠ -
 ♥ 432
 ♦ VB732
 ♣ AB942

♠ VB64
 ♥ H85
 ♦ A954
 ♣ V8

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1 ♠	pas	2 ♦	pas
2SA	pas	4 ♠	pas
pas	pas		

De leider zal een harten- en een klaverslag verliezen en mag dus niet meer dan één schoppenslag verliezen. Dat kan alleen als de schoppen 4-0 zitten. De veilige speelwijze is vanuit west klein naar ♠V. Als noord renonceert, dan kan later een kleine naar ♠9 gespeeld worden. Als zuid renonceert, wordt vervolgens een kleine naar ♠B gespeeld. De leider moet er wel rekening mee houden dat hij nog een klaver moet vertroeven en moet noord dus niet de gelegenheid geven om de laatste troef van tafel te spelen.